

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової
безпеки
Факультет № 6

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегічне управління»
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних, соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробник:

1. доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, канд. юрид. наук, доц. Кирєєва Ірина Валеріївна

Рецензенти:

1. доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг, факультету фінансів і обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця), к.е.н., доцент Рац Ольга Миколаївна
2. доцент кафедри трудового та господарського права ХНУВС, к.ю.н., доцент Бригадир Іван Васильович

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин - 90 Кількість тем - 5	<u>07 управління;</u> (шифр галузі) (назва галузі знань) <u>72 фінанси, банківська справа та страхування;</u> (код спеціальності) (назва спеціальності) <u>другий (магістерський) рівень вищої освіти</u>	Навчальний курс <u>1</u> (номер) Семестр <u>2</u> (номер) Види контролю: <u>екзамен</u>	
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:			
Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
Лекції	- <u>24</u> (години)	Лекції	- <u>6</u> (години)
Семінарські заняття	- <u>16</u> (години)	Семінарські заняття	- <u>6</u> (години)
Практичні заняття	- <u>-</u> (години)	Практичні заняття	- <u>-</u> (години)
Лабораторні заняття	- <u>-</u> (години)	Лабораторні заняття	- <u>-</u> (години)
Самостійна робота	- <u>50</u> (години)	Самостійна робота	- <u>78</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:	
Курсова робота	- <u>-</u> (кількість, № семестру)	Курсова робота	- <u>-</u> (кількість, № семестру)
Реферати	- <u>1</u> (кількість, № семестру)	Реферати	- <u>1</u> (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління» - формування у фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» системи знань і умінь, достатніх для прийняття ефективних рішень з управління організацією в довгостроковій перспективі.

Завдання вивчення дисципліни «Стратегічне управління»:

- надання студентам необхідних теоретичних знань зі стратегічного аналізу, сутності стратегій розвитку організації, методів стратегічного управління;

- формування у студентів практичних навиків вибору стратегій розвитку організації, використання методів стратегічного управління.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Стратегічне управління» пов'язано з попереднім засвоєнням знань з «Економічної теорії», «Менеджменту», «Економіки підприємств», «Маркетингу».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління» здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сучасні тенденції розвитку світової економіки;
- стан і особливості економічного життя України;
- зміст стратегічного аналізу внутрішньої і зовнішньої серед організації;
- стратегії розвитку організації;
- методи прогнозування розвитку організації;
- особливості сітьового методу планування і управління організацією;
- порядок і особливості бізнес-планування в організації;
- методи стратегічного управління організацією;

вміти:

- аналізувати сучасні економічні процеси провідних держав світу та України;
- аналізувати внутрішнє і зовнішнє середовище організації, виділяти переваги і небезпеки для її розвитку;
- вибирати і оцінювати стратегії розвитку організації;
- прогнозувати на основі сучасних методів майбутній економічний стан організації;
- застосовувати у стратегічному управлінні методи бізнес-планування і сітьового планування і управління організацією;
- ефективно використовувати методи стратегічного управління організацією.

Програмні компетентності

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі

	навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-03	Здатність планувати та управляти часом.
	ЗК-05	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
	ЗК-06	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
	ЗК-07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-10	Здатність працювати у команді
	ЗК-11	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
	ЗК-12	Здатність працювати автономно
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-01	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро-та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
	СК-02	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Основні поняття стратегічного управління

Сутність і місце стратегічного управління в системі менеджменту. Об'єкти управління. Умови функціонування організації. Етапи стратегічного управління.

Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації

Аналіз цілей і задач організації. Основна ціль. Додаткові цілі. Аналіз структури організації. Основні типи організаційних структур управління. Лінійні, функціональні, лінійно-функціональні типи організаційних структур. Бюрократичні організаційні структури. Адаптивні організаційні структури. Аналіз

майнового комплексу організації. Аналіз необоротних активів. Аналіз оборотних активів. Аналіз продукції і виробничої потужності організації. Фінансовий аналіз організації. Аналіз фінансових результатів діяльності організації. Аналіз фінансової стійкості організації. Аналіз ліквідності організації. Аналіз персоналу організації.

Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації

Характеристика зовнішньої середовища організації. Аналіз економічного сектору зовнішньої середовища організації. Аналіз політико-правового сектору зовнішньої середовища організації. Аналіз соціокультурного сектору зовнішньої середовища організації. Аналіз технологічного сектору зовнішньої середовища організації.

Тема № 4. Стратегії розвитку організації

Стратегії темпів розвитку організації. Стратегія росту. Стратегія обмеженого росту. Стратегія скорочення. Стратегії умов освоєння ринку. Стратегія проникнення на ринок. Стратегія розвитку ринку. Стратегія розробки нових товарів. Стратегія диверсифікації. Стратегії конкурентних переваг. Стратегія лідерства за рахунок економії на витратах. Стратегія диференціації. Стратегія

сфокусованих витрат. Стратегія сфокусованої диференціації. Стратегії частин ринку. Стратегія “лідера”. Стратегія “фахівця”.

Тема № 5. Реалізація стратегій організації

Методи прогнозування розвитку організації. Сітьові методи планування і управління організацією. Метод бізнес-планування в стратегічному управлінні організацією. Метод стратегічного управління на основі вибору стратегічних позицій. Метод стратегічного управління на основі ранжирування задач.

Метод стратегічного управління за сильними і слабкими сигналами. Метод стратегічного управління в умовах стратегічних несподіваностей. Метод управління стратегічним набором. Метод управління стратегічними задачами. Метод стратегічного управління в умовах спонтанних змін.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2					
Тема № 1. Основні поняття стратегічного управління	10	3	-	7	
Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації.	22	6	4	12	
Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації.	12	3	2	7	
Тема № 4. Стратегії розвитку організації.	23	6	5	12	
Тема № 5. Реалізація стратегій організації.	23	6	5	12	
Всього за семестр № 2	90	24	16	50	Екзамен

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2					
Тема № 1. Основні поняття стратегічного управління	12,5	0,5	-	12	
Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації.	20	1	1	18	
Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації.	13,5	0,5	1	12	
Тема № 4. Стратегії розвитку організації.	22	2	2	18	
Тема № 5. Реалізація стратегій організації.	22	2	2	18	
Всього за семестр № 2	90	6	6	78	Екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
	Тема №1. Основні поняття стратегічного управління		1. Балан В.Г.
		Самостійно вивчити питання:	Стратегічне управління.
		1. Становлення стратегічного управління	Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. С. 26-45 2. Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с. С. 4-24
	Тема №2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації		Балан В.Г. Стратегічне управління.
		Самостійно вивчити питання:	Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. С. 46-69
		1. Методи визначення цілей організації	Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит.
		2. Загальна економічна оцінка діяльності підприємства	справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с. С. 4-24

			справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с. С. 26-39
	Тема №3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації		Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. С. 71-89 Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с. С. 41-59
		Самостійно вивчити питання:	
		1. Структурування зовнішнього середовища підприємства	
		2. Конкурентне середовище	
		3. Методи проведення діагностики стратегічних факторів зовнішнього середовища	
	Тема №4. Стратегії розвитку організації		Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. С. 291-379 Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с.
		Самостійно вивчити питання:	
		1. Товарно-ринкова стратегія	
		2. Технологічна стратегія	
		3. Соціальна стратегія	
		4. Інтеграційна стратегія	

			С. 71-98
		Тема №5. Реалізація стратегій організації	Балан В.Г. Стратегічне управління.
		Самостійно вивчити питання:	Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. С. 401-489
		1. Аналіз ризику стратегічних рішень	Стратегічне управління підприємствами малого та середнього бізнесу промислового регіону [Текст] : монографія / [Падерін І. Д. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. Акад. екон. наук України І. Д. Падеріна; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : Акцент, 2016. – 183 с. С. 121-165
		2. Інформаційні основи стратегічного управління	
		3. Прогнозування, сітьове і бізнес-планування у стратегічному управлінні	
		4. Види управлінських систем	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1.Теми рефератів

1. Етапи процесу стратегічного управління
2. Еволюційний розвиток стратегічного управління
3. Процес визначення цілей у стратегічному управлінні
4. Методи визначення цілей організації
5. Необхідність аналізу стратегічних факторів діяльності організації
6. Діагностика зовнішнього середовища організації
7. Методи проведення діагностики стратегічних факторів зовнішнього середовища організації
8. Оцінка стратегічних змін факторів зовнішнього середовища організації
9. Оцінка невизначеності зовнішнього середовища організації
- 11.Оцінка нестабільності факторів зовнішнього середовища організації
- 12.Аналіз зовнішнього середовища як сфери конкуренції
- 13.Оцінка фінансового потенціалу організації 14.Оцінка виробничого потенціалу організації 15.Оцінка кадрового потенціалу організації 16.Оцінка управлінського потенціалу організації
- 17.Оцінка маркетингового потенціалу організації
- 18.Визначення конкурентного потенціалу організації
19. Ситуаційний (SWOT) аналіз як метод діагностики процесу прийняття стратегічних рішень
20. Характеристика підходів у визначенні стратегії організації
21. Класифікація стратегій організації
22. Особливості вибору корпоративної стратегії організації
23. Варіанти портфельного набору корпоративної стратегії організації
24. Порядок вибору корпоративної стратегії організації
- 25.Основи формування корпоративних стратегій організації 26.Методи формування товарно-продуктових стратегій організації
- 27.Стратегія подолання ресурсних обмежень організації
- 28.Стратегія управління ланцюгом постачання ресурсів в організацію
- 29.Стратегія ресурсозбереження в організації
- 30.Особливості стратегії формування запасів ресурсів в організації
- 31.Суть та характеристика стратегії реструктуризації
32. Процес формування стратегій реструктуризації
33. Процес проведення змін як основа формування функціональних стратегій
34. Маркетингова стратегія
35. Соціальна (кадрова) стратегія
36. Стратегія управління інноваційними проектами 37.Фінансова та інвестиційна стратегія
38. Виробнича стратегія організації
39. Склад та характер конкретних (об'єктних) стратегій

40. Задачі, які вирішуються при запровадженні системи стратегічного управління

5.1.3 Теми наукових робіт

1. Актуальність аналізу стратегічних факторів діяльності організації
2. Сучасні підходи до оцінки потенціалу організації
3. Комплексний аналіз конкурентоспроможності підприємства
4. Чинники конкурентної переваги України в сучасному глобалізованому світі
5. Теоретичні основи оцінювання стратегічного потенціалу підприємства
6. Сучасний розвиток конкурентних стратегій підприємства
7. Актуальність диверсифікації діяльності підприємств
8. Управління диверсифікованими підприємствами
9. Науково-інноваційний напрямок розвитку економіки України
10. Особливості стратегічного підходу в управлінні українськими підприємствами на сучасному етапі
11. Перспективи використання стратегічного управління на підприємствах України
12. Стратегія модернізації економіки України
13. Глобалізація світогосподарських зв'язків
14. Стратегія подолання сучасної фінансово-економічної кризи
15. Стратегічні орієнтири промислової політики України
16. Проблема подолання збитковості підприємств
17. Національні економічні пріоритети України в контексті сучасної глобалізації
18. Проблеми розвитку корпоративного управління
19. Конкурентоспроможність економіки України
20. Пріоритети національного економічного розвитку
21. Процес визначення цілей у стратегічному управлінні
22. Методи визначення цілей організації
23. Необхідність аналізу стратегічних факторів діяльності організації
24. Фактори внутрішньої середовища організації
25. Оцінка фінансового потенціалу організації
26. Сутність фінансового аналізу організації
27. Аналіз фінансових результатів діяльності організації
28. Аналіз фінансової стійкості підприємства
29. Аналіз ліквідності підприємства
30. Оцінка виробничого потенціалу організації
31. Аналіз основних фондів організації

6. Методи навчання

Оволодіння знаннями даного предмета забезпечується поєднанням таких різних форм і методів навчання, як лекції та семінарські заняття й самостійна робота. Ґрунтовнішому вивченню окремих тем сприяють написання рефератів, участь у роботі наукових гуртків, науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад.

Метою лекційного курсу є аналіз та формування у студентів знань законодавства, що регулює відносини, що виникають в процесі використання та охорони природних об'єктів.

Аудиторні заняття проводяться у формі лекційних і семінарських занять, на яких студенти повинні закріпити знання про особливості, притаманні регулюванню відносин, що виникають у сфері використання та охорони природних об'єктів, а також набути навички правозастосування у даній сфері.

Лекційні заняття передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, за своїм змістом лекції охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни. Лекції є основним джерелом знань, які проводяться в класичній академічній формі. Метою лекційного курсу є формування у студентів комплексу сучасних знань, вмінь та навичок у сфері екологічних відносин. Для досягнення названої мети необхідним уявляється вивчення сучасної наукової та навчальної літератури з екологічного права; аналіз європейського законодавства, а також міжнародних нормативно-правових актів та ін.

Практичне заняття – форма навчального заняття, під час якого викладач організує обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти повинні самостійно готувати тези виступів; вміти формулювати визначення основних понять сучасного екологічного права; добирати нормативні акти, які регламентують екологічні відносини; застосовувати норми законодавства України до конкретних правових ситуацій.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом студентом у час, вільний від аудиторних навчальних занять, яка складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичними рекомендаціями тощо. Для самостійної роботи студентів також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна та періодична література.

Самостійна робота передбачає виконання доповідей, рефератів.

Критерії оцінювання під час вивчення навчальної дисципліни: студенти повинні отримати 4 і більше позитивних оцінки з дисципліни протягом вивчення екологічного права.

7. Методи контролю

Перелік питань до екзамену з дисципліни «Стратегічне управління»

1. Сутність і місце стратегічного управління в системі менеджменту
2. Умови функціонування організації
3. Фактори внутрішньої середовища організації
4. Фактори зовнішньої середовища організації
5. Етапи стратегічного управління
6. Аналіз цілей і завдань організації
7. Аналіз організаційної структури організації
8. Аналіз основних фондів організації
9. Аналіз обігових засобів організації
10. Аналіз продукції і виробничої потужності організації
11. Сутність фінансового аналізу організації
12. Аналіз фінансових результатів діяльності організації
13. Аналіз фінансової стійкості підприємства
14. Аналіз ліквідності підприємства
15. Аналіз персоналу організації
16. Характеристика зовнішньої середовища організації
17. Аналіз економічного сектора зовнішньої середовища організації
18. Аналіз політико-правового сектора зовнішньої середовища організації
19. Аналіз соціокультурного сектора зовнішньої середовища організації
20. Аналіз технологічного сектора зовнішньої середовища організації
21. Стратегії темпів розвитку організації
22. Стратегії умов освоєння ринку
23. стратегії конкурентних переваг
24. Стратегії частин ринку
25. Статистичний метод прогнозування розвитку організації
26. Метод екстраполяції в прогнозуванні розвитку організації
27. Метод інтерполяції в прогнозуванні розвитку організації
28. Експертний метод в прогнозуванні розвитку організації
29. Метод колективного прогнозування розвитку організації
30. Метод моделювання розвитку організації
31. Сітьові методи планування і управління організацією
32. Характеристика розділу 1 бізнес-плану підприємства “Концепція бізнесу (резюме)”
33. Характеристика розділу 4 бізнес-плану підприємства “Дослідження і аналіз ринку збуту”
34. Характеристика розділу 6 бізнес-плану підприємства “План маркетингу”
35. Характеристика розділу 7 бізнес-плану підприємства “План виробництва”
36. Характеристика розділу 8 бізнес-плану підприємства “Організаційний план”

37. Характеристика розділу 6 бізнес-плану підприємства “Фінансовий план”
38. Метод стратегічного управління на основі вибору стратегічних позицій
39. Метод стратегічного управління на основі ранжирування завдань
40. Метод стратегічного управління за сильними та слабкими сигналами
41. Метод управління в умовах стратегічних несподіваностей
42. Метод управління стратегічним набором
43. Метод управління стратегічними завданнями
44. Соціальна (кадрова) стратегія
45. Стратегія управління інноваційними проектами
46. Фінансова та інвестиційна стратегії
47. Виробнича стратегія організації
48. Стратегії темпів розвитку організації
49. Стратегії умов освоєння ринку
50. Стратегії конкурентних переваг
51. Стратегії частин ринку
52. Стратегія модернізації економіки України
53. Стратегія подолання сучасної фінансово-економічної кризи
54. Сітьові методи управління організацією
55. Метод бізнес-планування в управлінні організацією
56. Метод стратегічного управління на основі вибору стратегічних позицій
57. Метод стратегічного управління на основі ранжирування задач
58. Метод стратегічного управління за сильними та слабкими сигналами
59. Метод управління в умовах стратегічних несподіваностей
60. Метод управління стратегічним набором

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту

знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\frac{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}}{\text{Результат навчальних занять за семестр}} \cdot \frac{\text{Результат самостійної роботи за семестр}}{10} = *$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з

національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Кількість балів за підсумковим контролем</i>
---	--	--

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Підсумкові бали за поточний семестр</i>	<i>Підсумкові бали за попередній семестр</i>	2
---	---	---	----------

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі. відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком . потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками
80-84			
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі вади завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково . але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана , деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них; оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторною складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу неосвоєний , потрібні практичні навички роботи несформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота паї

			матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.
--	--	--	---

10. Рекомендована література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qmw-c7a5.doc.html>
2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : “К.І.С.”, 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>
3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf
4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитько. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc
5. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23 березня 2000 року за № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 79 від 31.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16>.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 75 від 31.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16>
8. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова КМУ № 932 від 11.11.2015 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF>
9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова КМУ від 6 серпня 2014 р. № 385. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>

Допоміжна

1. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>
2. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу

[Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с.
URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

4. Сучасні технології стратегічного управління в умовах євроінтеграції [Текст] : монографія / [І. О. Кузнецова та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Кузнецової ; Одес. нац. екон. ун-т. – Харків : ПромАрт, 2018. – 184 с. URL: <https://odnb.odessa.ua/vnn/book/2802>

5. Сторчова Т. В. Сутність та зміст стратегічного управління підприємством [Електронний ресурс] / Т. В. Сторчова, А. О. Заїнчковський // Формування ринкових відносин в Україні. - 2016. - № 6. - С. 47-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2016_6_13

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційне представництво Президента України www.president.gov.ua
2. Урядовий портал www.kmu.gov.ua
3. Верховна Рада України www.rada.gov.ua
4. Радник. Український юридичний портал <http://radnuk.info>
5. Державне управління справами <http://www.dus.gov.ua>
6. Журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» <http://www.dy.nayka.com.ua>
7. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу <http://www.cor.eu.int/home.htm>